

GÜVENLİK VE SAVUNMA STRATEJİLERİ UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ AYLIK BÜLTENİ

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
40 yaşında

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin (KKTC) 15 Kasım 1983'te kuruluşu, Kıbrıs Türk halkının Ada'daki siyasi yaşamını devlet olgusuyla dünyaya ilan ettiği önemli bir dönüm noktası oldu

1960
Ada'nın iki halkı olan Türkler ve Rumlar arasında ortaklık temelini dayanan uluslararası antlaşmalar uyarınca "Kıbrıs Cumhuriyeti" kuruldu

1963
Rumların Kıbrıslı Türklere karşı saldırıları başladı

1963-1974
Rumların, Türklere karşı yürüttükleri saldırılar ve ambargolar artarak sürdü

1967
Yunanistan'da yönetimi ele geçiren askeri darbe yönetimi, Kıbrıs'ta Boğaziçi ve Geçitkale köylerine saldırılar düzenledi

Türkiye'nin ihtarı üzerine Yunanistan, adadan kuvvetlerini çekmek zorunda kaldı

29 Aralık'ta "Kıbrıs Geçici Türk Yönetimi" kuruldu

Geçici yönetim, bir süre sonra "Kıbrıs Türk Yönetimi"ne dönüştürüldü

1974
Kıbrıs'ı Yunanistan'a bağlamak için kurulan EOKA-B'nin liderlerinden Nikos Sampson, darbeyeyle 15 Temmuz'da Kıbrıs Cumhurbaşkanı

Makarios'u devirdi

Adadaki Türk varlığının tehlikeye girmesi üzerine Türkiye, 20 Temmuz'da Kıbrıs Barış Harekati'nı başlattı

1975
Harekatin başarıyla sonuçlanmasının ardından 13 Şubat'ta Kıbrıs Türk Federe Devleti kuruldu

1976
Ada'da nüfus mübadelesi yapıldı

1983
Kıbrıs Türk Federe Meclisinde 15 Kasım'da alınan kararla Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) kuruldu

15.11.2023

KASIM 2023

GAZZE'DE ATEŞKES NEDEN SAĞLANAMIYOR?

Prof. Dr. Fahri Erenel

Hamas ve İsrail'in çatışma ile hedefledikleri askeri ve nihayetinde siyasi hedeflerini gerçekleştirebilecek ulusal ve uluslararası şartların oluşmamasının ateşkesin önündeki en büyük engel olduğu değerlendirilmektedir. Hamas, 07 Ekim 2023 tarihinde İsrail'e Aksa Tufanı operasyonunu düzenlerken, İsrail'in nasıl bir tepki vereceğini hesaba katmaması düşünülemez. İsrail'in geçmiş sabıkaları izleyeceği yol haritasının senaryosunun ne olabileceğini bize net bir şekilde göstermektedir. Misli ile mukabelede bulunmak. Elindeki sert güç unsurlarını hiçbir hukuki engelle takılmadan ve hedef tasnifi yapmadan kullanmak. Normal bir devlet olsa bekasına yapılan bu tür saldırıya karşı tepki vermesi normal karşılanabilir. Ancak, İsrail birçok devlet tarafından tanınmış olsa da bir devlet gibi değil terör örgütü gibi bütün uluslararası normları elinin tersi ile iterek terörün tanımında yer alan şiddet ile istekleri konusunda karşı tarafa net mesajlar vermek ve isteklerini bu yolla gerçekleştirmek yolunu seçmektedir. İsrail gerek kendisinin başlattığı gerekse kendisine yönelen saldırılarda verdiği tepkilerin kendine özgü bir dili vardır. Devlet terörü.

Vaat edilmiş topraklar gibi kutsal olarak belirledikleri bir amaç peşinde koşarken bu kadar suçsuz, günahsız insanın öldürülmesine Rab'ları daima ve daima öldür mü diyor? Halbuki 10 emir'de yer alan "öldürmeyeceksin" tek başına yeterli bir tanrı emri değil midir? Bu emri bir kenara koyarak Eski Ahit'te yer alan "bütün insanları ve hayvanları dahi öldür" emrine uymak insanlık dışı bir eylem değil midir? İsrail'i bu kadar motive eden gerçekten de sadece Rabbin emirleri ve özellikle Eski Ahit'te yer alan konular mıdır? İsrail, gelecek konusunda ciddi endişeler yaşamaktadır.2022 verilerine göre dünyada 15 milyon 200 bin Yahudi yaşamaktadır. Bu sayının %45'i İsrail'de (7.080.000) yerleşiktir. ABD'de ise 6.950.000 Yahudi yaşamaktadır. İsrail'de yaşayan nüfusa yakın bir sayıdır. Sadece bu sayı bile ABD'nin neden İsrail'e kol kanat gerdiğini göstermekte veri sağlamaktadır. İsrail' vatandaşı Arap nüfus ise 2 milyon'a yakındır. Gazze, Lübnan, Ürdün, Batı Şeria'da yaşayan Filistinli Arap nüfusu dikkate aldığımızda sayı oldukça yükselmektedir. Üstelik Arap nüfusun doğurganlık oranı Yahudiler göre 2 kattan fazladır. Bu hızlı artış ile sadece İsrail vatandaşı Araplar dikkate alındığında bile İsrail için tehlike çanlarının çaldığı görülmektedir.2050-2060 yılları arasında İsrail'de Yahudi ve Arap nüfusun birbirine eşitleneceği hesaplanmaktadır. Bu hesaplama göre 2060'tan sonra Yahudi nüfusun azınlığa düşme tehlikesi mevcuttur.

İsrail' e yurt dışından Yahudi göçünde İsrail'in sürekli savaş ortamında olması nedeniyle azalma süreci olmasına rağmen imdadına Ukrayna-Rusya savaşı yetişmiş ve 2022 yılı içinde 95 farklı ülkeden 70 bin Yahudi'nin İsrail'e göçü (Aliya)gerçekleşmiştir. Göç eden Yahudilerin 37.363'i Rusya'dan,14.680'i Ukrayna'dan gelmiştir. Bu sayının, son 23 yılın en yüksek göç sayısı olduğu belirtilmiştir. İsrail, doğurganlık sayı azalışını Yahudi göçünü teşvik ederek kapatmaya çalışmaktadır. Ancak, sürekli savaş ortamında olmanın Yahudi nüfusta ciddi endişelere yol açtığı görülmektedir. Aksa Tufanı sonrasında ülkeden ayrılma sayısında artış bu endişelerin eyleme dönüşmekte olduğunu göstermektedir. İsrail, gelecekte kendisine tehdit oluşturacak her şeyi önleyici bir strateji ile yok etmek veya gelişimini kesintiye uğratmayı öncelikli bir hedef olarak görmektedir. Kendisine yönelik her eylemi gelecek odaklı bir beka sorunu olarak algılamakta ve aynı zamanda ivmelenen bir şiddet kullanabilmek içinde bir fırsat olarak görmektedir. Aksa Tufanı sonrası her geçen gün artan saldırganlığı ele geçirdiği bir fırsat olarak görülebilir. Bir yerde duracaktır. Ancak, o sınırı kendisi belirleyecektir. O sınır Hamas'ın teslimi veya tamamen etkisiz hale getirilmesi asla olamaz. Bu gerçekleşmesi mümkün olmayan bir hedef olacaktır. Hedefin, Kuzey Gazze'yi boşaltmak, arada tampon bölge oluşturmak ve Kuzey Gazze'yi yeni yerleşimciler için uygun hale getirmek olması daha kuvvetle muhtemeldir.

Rehineler elindeki silahlardan daha etkili bir güçtür Hamas için. Rehinler elinde kaldığı sürece ABD ile İsrail arasında bir fay hattının oluşmakta olduğu görülmektedir. ABD için öncelik kendi vatandaşı olan rehinelere. Rehinlerin hayatı, ABD'ye "iki devletli çözüm "ifadesini son günlerde sıklıkla kullanmasına yol açmış görünse de gerçekçi olmayacağını Trump dönemi politikalarda görmek mümkündür. Konu İsrail olunca, Cumhuriyetçiler ve Demokratlar arasında fark kalmamaktadır. Temsilciler Meclisinde İsrail'e destek oylamasınının 400 'ün üzerinde olumlu oyla sonuçlanması bunun delilidir. Bununla birlikte ABD yavaşla derken İsrail ise tam tersini düşünmektedir.

Hamas, direndikçe İsrail'in saldırganlığı artmakta bu ise Uluslararası toplumda İsrail'in yürütmekte olduğu operasyonlara tepkilerin artmasına neden olmaktadır. Dünya, tekrar Filistin davası ve Filistinlilerin çektiklerini bir defa daha anlamış bulunmaktadır. Bu gelişmenin iki devletli çözümü hızlandırabileceği Hamas tarafının öngörüsüdür. Çatışmalar uzadıkça İsrail kamuoyunda da yönetime zaten var olan tepkilerin hız kazanacağı da Hamas tarafından düşünülmüş olabilir.

Geçmişte ateşkes tesis edildikten sonra bile İsrail'in saldırılara devam etmiş olması olası bir ateşkes kabulünün İsrail'in sahadaki durumunu güçlendirmesine yardım edeceği ve en ufak bir nedenle saldırılarını tekrar başlatabileceği konusunda İsrail'e duyulan güvensizlikte önemli bir faktör olarak dikkate alınmalıdır. Ateşkes Hamas için mevcut koşullarda yenilgi ve geri dönülmesi zor bir aşamadır. Bu kadar kayıp verildikten ve yıkımın büyüklüğü dikkate alındığında ateşkes ilanı Hamas'ı Filistin davasının dışına itebilir. Ateşkes için öncelikle İsrail'in rıza göstermesi gerekecektir. Bunun için koruma altına alınmış garantiler talep edeceği kesindir. İsrail'in mali

kaynak sorunu ve hukuken sınırlayacak bir ilkesi bulunmamaktadır. Bu nedenle eli rahattır. Uluslararası kamuoyunun söylemlerinin İsrail'i durduramayacağı belki hedef seçiminde daha kontrollü davranmasına yol açabileceği düşünülebilir.

İSRAİL DEVLET İSE FİLİSTİN NEDİR?

Prof. Dr. Fahri Erenel

Filistin'in, Birleşmiş Milletler (BM) çalışmalarına gözlemci statüsünde katılmasının uygun bulunması tam üyeliğe doğru giden süreçte önemli bir aşamadır. Bu statü, Filistin'e genel kurulda konuşma hakkı vermesi, BM kurumlarına ve Uluslararası Ceza Mahkemesine katılmasına imkan vermesi nedenleri ile Filistin davasının BM gündeminde ve Uluslararası kamuoyunda sıcak tutulması açısından katkı sağlamakta olduğu kuşkusuzdur. Ancak, bu statü'nün uluslararası kuruluşlara ve acentelere de verildiği düşünülürse Filistin'in tam bir Devlet olarak görülmediği ve tanınmadığının da işareti olarak değerlendirilebilir.

Üye olmayan gözlemci devletler, egemen varlıklar olarak tanınmaktadırlar. Gözlemci olduktan sonra ne zaman isterlerse tam üyelik için başvurabilirler. Örneğin 10 Eylül 2002 tarihinde tam üye olan İsviçre, 1948 ile 2002 yılları arasında daimi gözlemci statüsündeydi. Şimdilik bu statüye sahip olan tek varlık Vatikan'dır. Vatikan'ın konumu, "Kendisi "üye olmayan [bu] devlete gözlemci olarak Genel Kurul'un oturumları ve çalışmalarına katılmaya ve genel merkezde kalıcı gözlemci temsilciliği kurmaya kalıcı davetle davet edilmiştir" şeklinde tanımlanmıştır. Filistin'e gözlemci konumu verilmesinde bile ikircikli bir yaklaşım olduğu görülmektedir. Vatikan, "daimi gözlemci statüsü" ile BM çalışmalarına katılırken Filistin'e "üye olmayan gözlemci devlet" şeklinde bir farklı bir tanımlama yapılmıştır. Kendine özgü yapısı olan "gözlemci üyelik" statüsü için de BM Şartı'nda herhangi bir düzenleme bulunmamakta ve bu statü teamüle dayanmakta olduğunu ayrıca belirtmek gerekir.

Gözlemci kuruluş olarak tanımlanan Filistin'in bu tanımlamaya kavuşturulması uzun bir emeğin ve mücadelenin ürünü olduğunu ve başarı olarak kabul edilmesi gerektiğinin altı çizilerek, bir devlet için gereken koşulları sağlayan Filistin'in, ruhani/siyasi merkez olan Vatikan ile bir tutulması da BM'in dünya barışı için bir anlam ve işlev sağlamadığının göstergesidir. BM Genel Sekreteri'nin İsrail-Hamas çatışmasında nerede duracağını bilememesi, hiçbir yaptırım gücünün olmaması ve hatta İsrail tarafından sert şekilde eleştirilmesi bile BM'nin eğer günümüz ihtiyaçlarına uygun bir revizyondan geçmemesi halinde etkisini tam olarak yitireceği, sorunların çözümü için güvenlik konseyi üyelerine başvurmak yol haline gelebileceği öngörülmektedir. Bu durumu borcunun tahsili için organize suç örgütlerine başvuran çaresizlerin yolu gibi görebiliriz.

BM Genel Kurulu'nda Filistin için yapılan oylamada ülkelerin oy tercihlerinde siyasi nedenlerin ve ABD'nin etkisinin açık olduğu görülmektedir. Oylamada, 138 ülke "evet", 9 ülke "hayır", 41 ülke ise "çekimser" oy vermiştir. Çekimser oyunda karşılığını hayır gibi düşünecek olursak 50 ülke Filistin'in varlığından rahatsız oluyor demektir. "Hayır" oyu kullanan ülkeler arasında İsrail, ABD ve Kanada'nın yanı sıra Çek Cumhuriyeti, Panama ve dört Pasifik ada ülkesi

olan Marshall Adaları, Mikronezya, Nauru ve Palau bulunmaktadır. ABD'nin mali ve siyasi desteği ile ayakta duran devlet için gerekli koşulları karşılamakta zorlanan 4 ada ile bile Filistin'i aynı seviyede görmeyen anlayış bugün İsrail'in sürdürdüğü soykırımının nedenlerinden birini oluşturmaktadır.

Oylamanın ardından bir açıklama yapan ABD'nin Birleşmiş Milletler (BM) Daimi Temsilcisi Susan Rice, Filistin'in BM'de üye olmayan gözlemci devlet statüsü kazanmasının barış için büyük bir engel oluşturacağını, Ortadoğu'da iki devletli çözümün 'evet' oyuyla sağlanamayacağını öne sürmüş, ABD Dışişleri Bakanı Hillary Clinton da oylamanın 'barış sürecini zedeleyecek talihsiz bir karar olduğunu' belirtmiştir. Bu açıklamalar bile "iki devletli çözüm" diye bugün sahte söylemlerde bulunan ABD'nin yalanla nasıl siyaset yaptığını gözler önüne sermektedir.

Filistin'in 2011 ve 2022 yıllarında iki defa tam üyelik için BM 'ye başvuruda bulunmuş ve ilk başvurunun ilk görüşüldüğü Güvenlik Konseyinde ABD ve dümen suyunda gidenlerin vetosu ile karşılaşmıştır. Hayır cevabı ile Güvenlik Konseyi, ABD'nin çekimser kaldığı, 15 üyeden 14'nün oyu ile 23 Aralık 2016 tarihinde kabul ettiği 2334 sayılı kararı'nın bu başvuru için zemin hazırladığı gerçeğini adeta inkar etmiştir. Güvenlik konseyi bu kararı ile "İsrail'in Doğu Kudüs de dahil olmak üzere 1967'den beri işgal ettiği Filistin topraklarında yerleşimler kurmasının yasa dışı olduğunu teyit etmiş ve İsrail'i işgal altındaki Filistin topraklarındaki tüm yerleşim faaliyetlerini derhal durdurmaya çağırılmıştı".

BM'ye 2011 yılında yapılan üyelik başvurusunun reddi sırasında bu başvurunun UNESCO tarafından uygun bulunmasını hazmedemeyen ABD'nin UNESCO'ya yaptığı yardımları azaltması yönlü kararının bugün 5000'e yakın çocuğun katledilmesi için İsrail'e zemin hazırladığı dikkatlerden kaçırılmamalıdır. BM Soğuk Savaşın başlangıç yıllarında ABD-Sovyetler Birliği çekişmesinden kaynaklanan tikanıklıktan sonra birkaç istisna dışında her müracaat edenin neredeyse otomatik bir şekilde üye olduğu bir örgüttür. BM Antlaşmasına göre örgüte üye olabilmek için devletlerin şu üç şartı yerine getirmesi gerekir: barışsever olmak, Antlaşmasının öngördüğü yükümlülükleri kabul etmek ve bu yükümlülükleri yerine getirebilecek kapasitede olmak. Bu şartlar şimdiye kadar hiçbir devletin üyeliğini engelleyecek şekilde yorumlanmamıştır. BM'nin evrensel örgüt olması dolayısıyla bütün devletlere açık olması yanında üyelik şartlarının nispeten hafif olması katılımı kolaylaştırmıştır.

Bir devletin tanınması devletler arası bir işlemdir; BM veya herhangi bir uluslararası örgütün devleti tanınması söz konusu olmamaktadır. BM'ye hâlihazırda gözlemci statüsüyle katılabilen Filistin'in üye olması örgüt içerisindeki karar verme süreçlerinde yer almak, meselelerini örgüt gündemine getirip bizzat daha rahat bir şekilde açıklamak gibi avantajlar elde etmesini sağlayan BM üyeliğinin Filistin açısından en önemli faydası ise siyasi planda olacaktır.

Üyelik, veto yetkisine sahip büyük devletlerin Filistin davasına en azından karşı çıkmadıklarının, devletler topluluğunun büyük çoğunluğunun ise desteklediklerinin resmi teyidi demektir. Böyle bir desteği arkasına alan Filistin'in temel meselelerinin halledilmesi yolunda elinin daha güçlü olacağı açıktır.

Filistin'in durumu anılan şartlara uygun son derece uygundur. Abbas üyelik başvurusunu Filistin Devlet Başkanı olarak yapmış, başvuru mektubunda aynı zamanda Filistin halkının tabii ve tarihi haklarına atıfta bulunarak 15 Kasım 1988'de Filistin Devletinin bağımsızlığının ilan edildiğini ve BM Genel Kurulunun da 15 Aralık 1988 tarihli kararında bu bağımsızlık ilanının meşruiyetini kabul ettiğini hatırlatmıştır.

Filistin bugün itibariyle Batılı devletler dışında 100'den fazla devlet tarafından, yani uluslararası toplumun çoğunluğunca tanınmış bir devlettir. Bu da Filistin'in devlet olarak genel kabul gördüğünü söylemek için yeterlidir. Dolayısıyla üyelik başvurusunda Filistin'in devlet niteliğiyle ilgili bir itirazın olmaması gerekmesine rağmen ABD ve Batılı devletlerin Filistin'in üyelik başvurusuna karşı çıkmasının köklü ve kadim sebepleri yanında başvuru mektubunda üyeliğe kabul edilmesi istenen Filistin Devleti'nin ülkesi, 1967 Altı Gün Savaşı öncesi sınırlar çerçevesinde tanımlanmış ve Kudüs'ün de bu devletin başkenti olduğu özellikle vurgulanmıştır. 1967'den bu yana İsrail oldu bittilerle birçok sınır değişiklikleri yapmıştır. Filistin'in devleti ve ülkesiyle başvuruda tanımlandığı şekilde üye kabul edilmesi İsrail'in izlediği politikaların – Doğu Kudüs'ün işgali, Filistin topraklarını Yahudi yerleşimine açmak vs. – BM tarafından kabul edilmesi anlamına gelecektir.

BM'nin ve bazı üyelerinin her açıdan ABD'ye olan bağımlılığı dikkate alındığında Filistin'in tam üyelik için yapacağı girişimlerden sonuç alınma ihtimalini zayıflattığı söylenebilir. Ancak, Filistin ara vermeden üyelik başvurusunda bulunmayı sürdürmelidir. Toprağının %15'inin, Filistinlilerden toprak satın almak ve üzerine Yahudi yerleşim birimi inşa etmek gibi bir vizyon ile bağış toplayan vakıf statüsündeki İsrail Ulusal Fonu'nun sahip olduğu İsrail'i devlet olarak kabul eden anlayışın geri döndürülmesi için bulunduğumuz zaman dilimi uygun fırsatlar yaratmaktadır.

HAMAS-İSRAİL ÇATIŞMASI VE DEĞİŞEN DENGELER

Prof. Dr. Fahri Erenel

Hamas, 7 Eylül saldırısı ile sadece İsrail'in dengesini değil, Ukrayna-Rusya savaşının gidişatını etkilemiş ve ABD'nin dikkatinin Ortadoğu'ya daha fazla yönelmesini sağlayarak Pasifik'te Çin'e, Karadeniz'de Rusya'ya, İsrail'e karşı çatışmaya girmemesi için İran'a verdiği tavizlerle önemli bir stratejik sapmaya girmesine de yol açmıştır. Ukrayna cephesinden gelen bilgiler ABD ve Batılı ülkeler açısından iç açıcı değildir. Ukrayna'nın ABD ve Batı'nın önemli silah ve mühimmat desteğine rağmen ordusundaki savaşma azim ve iradesinin kaybolması, mühimmat devamlılığının sağlanamaması gibi nedenlerle öngörülen karşı taarruzda başarılı olamadığı gibi verdiği kayıplarla moral üstünlüğünün Rusya'ya geçmesine neden olmuştur.

Harekatın başlangıcında yaptığı taarruz ve hıza dayalı planı terk eden ve ele geçirdiği topraklarda stratejik savunmada kalarak Ukrayna ordusunu yıpratmayı amaçlayan Rusya'nın sabırla yürüttüğü plan kapsamında amacına ulaştığı ve yer yer taarruza geçerek, Ukrayna'nın derinliklerinde stratejik hedeflere saldırılarını arttırarak Ukrayna güçlerini geriye attığı görülmektedir. ABD'nin Rusya'yı zayıflatma ve etkisiz kılma, nihayetinde Putin'i iktidardan uzaklaştırma amaçlı projesinin yoğun mali harcamalara, harp silah/araç desteğine rağmen sonuç vermediği artık net bir şekilde görülmeye başlanmıştır. ABD'nin, Rusya'yı, Rusya'nın yakın çevre doktrini kapsamında ilgi alanlarında geri atmadığı gibi, Rusya'nın direnci ve Putin'in akıllı stratejileri ile Genişletilmiş Karadeniz Projesi'nde de başarısızlığa uğradığı görülmektedir.

Ayrıca, soykırım yapan İsrail'in koşulsuz desteklemesi nedeniyle İsveç'in NATO'ya üyeliği konusunda, Türkiye ve Macaristan parlamentolarından onay almasının giderek zorlaştığı da artık su yüzüne çıkan bir gerçek olarak dikkate alınmalıdır. Bu durum NATO içinde tartışmaları beraberinde getirebilecektir. ABD, güdümündeki NATO'nun Baltık planının zayıflaması söz konusu olabilecek, bu durum da Rusya'ya avantaj sağlayabilecektir. Hegemonik rekabet alanlarından biri olan Arktik Bölgesinde Rusya'nın ilan ettiği doktrin kapsamında kurduğu Arktik Komutanlığı, aldığı diğer tedbirler ve sahip olduğu nükleer buz gemileri, kurduğu 6 bin kişilik acil müdahale gücü, sürekli deniz karakolları tesisi, Kuzey donanması ana üssünün bölgede olmasının sağladığı rekabet avantajı nedeni ile Rusya'nın çok gerisinde kalan ve tedbir almakta geciken ABD, Ukrayna'nın durumu, İsveç'in NATO üyeliğinin olumsuz sonuçlanma ihtimali ABD'ni zayıflayan hegemonik gücünün yeniden tesisi yolunda darbe yemesine yol açabilecektir.

Üstelik bu dönemde ABD'nin, AB'yi de yanına alarak uyguladığı yaptırımlara Rus yazarlarının eserlerini bile yasaklayacak şekilde kültürel yıkımı da amaçlaması Rus Halkının kırılabilirliği yerine daha çok direnç göstermesine yol açtığı kuşkusuzdur. Bu süreç sonunda,

Rusya'nın bir şekilde kontrolüne imkan veren "Kapsamlı Nükleer Silah Deneme Yasağı Anlaşması(CCBT) ile NATO ile Rusya arasından imzalanmış olan Avrupa Konvansiyonel Kuvvetler Anlaşması(AKKA)'ndan Rusya'nın çekilmesi, Ukrayna'nın durumu Avrupalıları daha endişelendirebilecek, ABD'nin kendilerini ateşe attığı görerek dillendirdikleri Avrupa güvenlik mimarisine Rusya'nın da dahil olması için arayışlarını arttıracaklarıdır. Bu durum, AB içinde NATO'dan ayrı bir güvenlik yapılanması sürecini de tetikleyebileceği öngörülebilir.

ABD'nin sınırsız İsrail desteği özellikle dünyayı demokrasi üzerinden kutuplaştırma çabaları ile yapmakta olduğu Demokrasi Zirvelerini, yapılmaya devam edilse bile ABD'ye duyulan güvenin azalması ile birlikte amaçsız bir hale getirebilecektir. AB içinde Hamas-İsrail çatışmasına bakış açılarındaki kutuplaşmaların ve İsrail'e yönelik tepkilerin her ortamda artması AB içinde mevcut fay hattını tetikleyerek AB bütünlüğüne ciddi zarar verebileceği düşünülmektedir. Kaos ortamında AB'nin, Ukrayna, Moldova ve Gürcistan'ın AB üyeliğine alma yönünde irade beyan etmesi adı geçen ülkelere daha önce anlatılan masalın bir tekrarından ibaret olduğu AB içinde bir çok sorunlar varken bu sorunlara yenilerinin eklenmesi tabiri caiz ise AB'nin altını oymaktan başka bir işe yaramayacaktır. AB yönetimi de bunun farkındadır. Bu ülkeleri NATO'ya dahil ettiremeyen ABD, AB üzerinde şansını zorlamaktadır.

Soğuk savaş dönemi sonunda SSCB'nin dağılması ile zafer kazanmış ABD'nin ortaya çıkan boşluğu demokrasi ve insan haklarının yerleşmesi konusunda öncülük yaparak dolduracağı yerde bu kavramlar üzerinden işgallere yönelmesi, her işgalin getirdiği kan, gözyaşı, istikrarsızlık, artan bölgesel çatışmalar ABD ile diğer ülkeler arasındaki ilişkilerdeki güveni de sarsmaya başlamıştır. İslam dünyasının çaresizliği, toplantılar veya ülkelerin bireysel açıklamaları temenni olmaktan öteye geçememektedir. Her Müslüman ülkenin diğerleri ile değişik şiddet derecesindeki anlaşmazlıkları ortak bir eyleme geçmelerini engellemektedir. Mevcut çatışma ortamı birlikteliğin asla sağlanamayacağını bir kez daha göstermiştir. Yeni bir anlayış ve amaç-araç dengesinin tesis edildiği yeni bir Müslüman dünyası örgütlenmesine ihtiyaç duyulduğu kesindir.

Filistin-İsrail anlaşmazlığının çözümü için Çin'in inisiyatif geliştirmesi, Çin-Suriye ilişkilerin stratejik ortaklığa evrilmesi, Suriye'nin kuşak yol projesine dahil edilmesi, İran, Çin ilişkileri, Suudi Arabistan-İran arasında en üst düzeyde ilişkilerin yeniden tesisi, Irak'ta artan ekonomik yatırımlar vb. gelişmelerin ABD'nin endişelenmesi için yeterli gerekçeleri oluşturduğu düşünülmektedir. G20 zirvesi sırasında acele ile Hindistan'dan başlayarak Ortadoğu ve Avrupa'ya uzanan kuşak yol projesini etkisizleştirmeyi hedefleyen bir koridor gerçekleştirme çabaları endişelerinin son seviyesini göstermesi açısından önemlidir. İsrail'in koşulsuz desteklemesinde bu panik halinin izlerini görmek mümkündür.

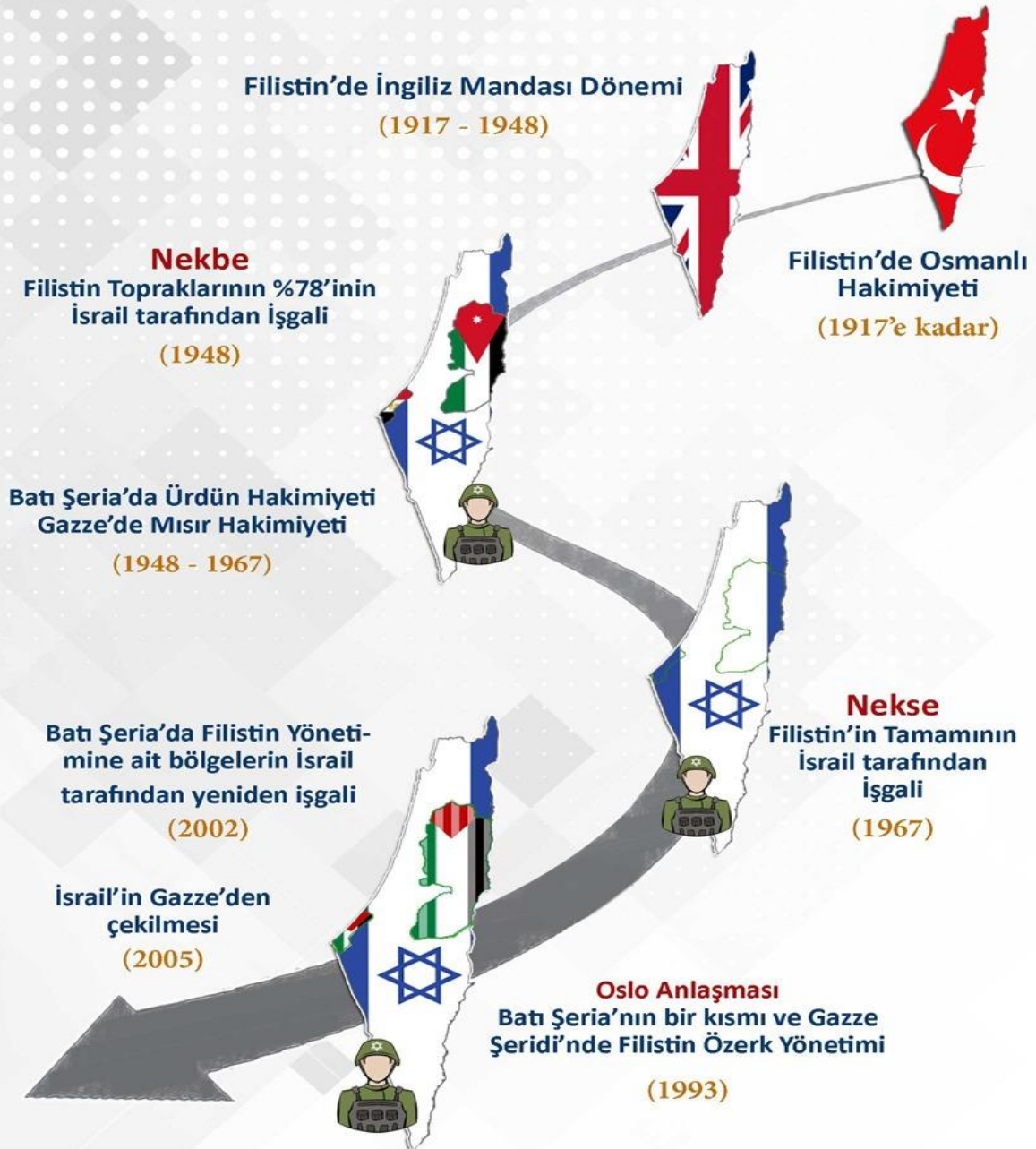
ABD'yi endişelendiren diğer bir konu ise Çin'in 21 Şubat 2023 tarihinde yayınladığı "Küresel Güvenlik İnisiyatifi Konsept Belgesi'dir. İnsanlık için ortak bir gelecek inşa etme vizyonu

olarak sunula bu belge ile Çin küresel krizleri çözücü ve küresel barışı sağlayıcı diplomatik bir güç olarak tanımlamasıdır. Çin, bu yaklaşımı ile ABD'nin yol açmakta olduğu yıkım için başvurulacak bir mekanizma haline gelebilir. Hamas-İsrail çatışması, eski dönemi simgeleyen kurumların, düşünüş şekillerinin ve çıkar gruplarının varlığının devam ettirmeye çalışılmasının, soğuk savaştan kalma yapı ve tutumlar, kısmen ya da tamamen geçerliliğini yitiren eski doktrinlerle yola devam edilmesinin ve sonuçta mevcut değişime ayak uydurulamamasının yarattığı sorunların kartopu etkisi ile sorunları hızlandırdığı bir ortamı yaşamakta olduğumuzu bir kez daha göstermiştir.

Uzun süredir sarsılmakta olan dengelerin yıkılmaya başladığı bu süreçte ABD'nin ülkeleri yanına çekme ve ikna konusunda yetersiz kalmaya başlayabileceği öngörülebilir. BM Genel Kurul'unda ki oylamalar ABD karşıtlığının bir göstergesi olarak görülebilir. Ayrıca, bu çatışmanın çok kutupluluğa evrilişi hızlandırabileceği değerlendirilmektedir.

MODERN FİLİSTİN TARİHİ

Filistin'in kaderini deęiřtiren Balfour Deklarasyonu 106 yaşında

İsrail'in kuruluşuna giden süreci hızlandıran
1917 tarihli Balfour Deklarasyonu'nun
üzerinden tam 106 yıl geçti

Filistin'de işgalin
yolunu açan mektup:

BALFOUR DEKLARASYONU

2 Kasım 1917

Arthur
James Balfour

Eski İngiltere Dışışleri Bakanı
Arthur James Balfour, Siyonist
hareketin önde gelen
figürlerinden Lord Jacob
Rothschild'e gönderdiği "**Filistin
topraklarında Yahudiler için bir
yurt vadeden**" mektubu Balfour
Deklarasyonu olarak ilan edildi

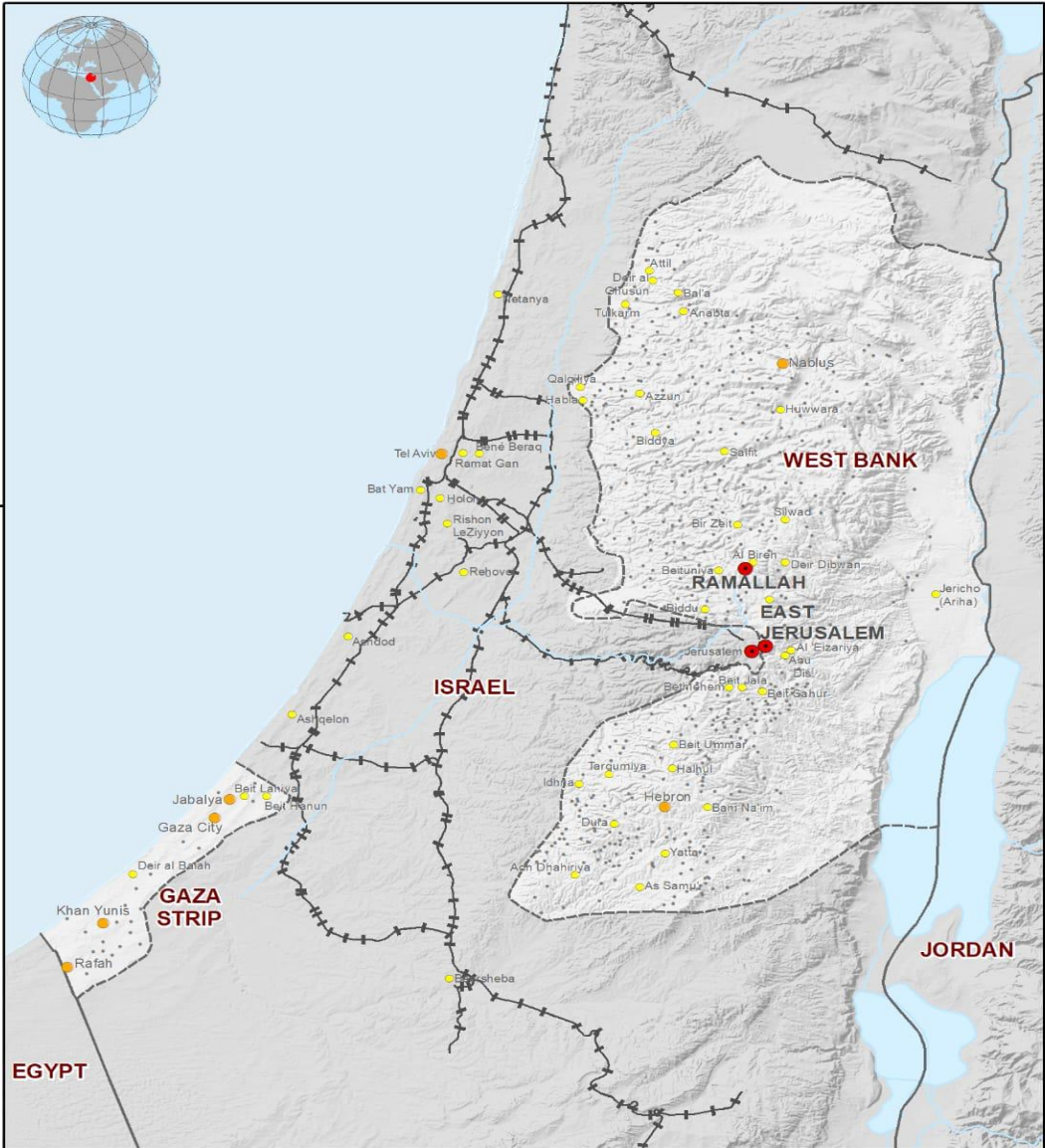
Mektup, İsrail devletinin
kurulmasına giden süreçte **en
önemli kilometre taşı olarak
görülüyor**

1917-1948

İngilizlerin işgali döneminde
**Filistin'e Yahudi göçü hız
kazandı**

1948

İngilizlerin Filistin'den
çekilmesinin ardından
**1 milyona yakın Filistinli
zorla göç ettirildi ve İsrail
devletinin kuruluşu
ilan edildi**

LOGISTICS CLUSTER
PALESTINE
Railway Network

- National Capital
- Major Town
- Intermediate Town
- Small Town

- International boundary
- First level admin boundary
- River
- Surface Waterbody

- Railway

Date Created: 24. SEP. 2018
 Date From: 25. OCT. 2018
 Date To: 25. OCT. 2018
 Data Source: OpenStreetMap
 Database: OpenStreetMap
 The copyright in this map and the provision of information on the map do not imply the acceptance of any position on the part of WFP concerning the legal or geographical status of any territory, its boundaries or its administration, or its sovereignty.

Global Logistics Cluster Support Call

N

Nominal Scale 1:800,000 at A4

FİLİSTİN NÜFUSU!

Filistin topraklarında işgalci Yahudi yerleşimcilerin sayısı her geçen gün artıyor!

KUDÜS

Filistinliler
451.584

Yahudi Yerleşimciler
550.100

GAZZE

Filistinliler
1.9 Milyon

İŞGAL
EDİLMİŞ
TOPRAKLAR

BATI ŞERİA

Filistinliler
2.9 Milyon

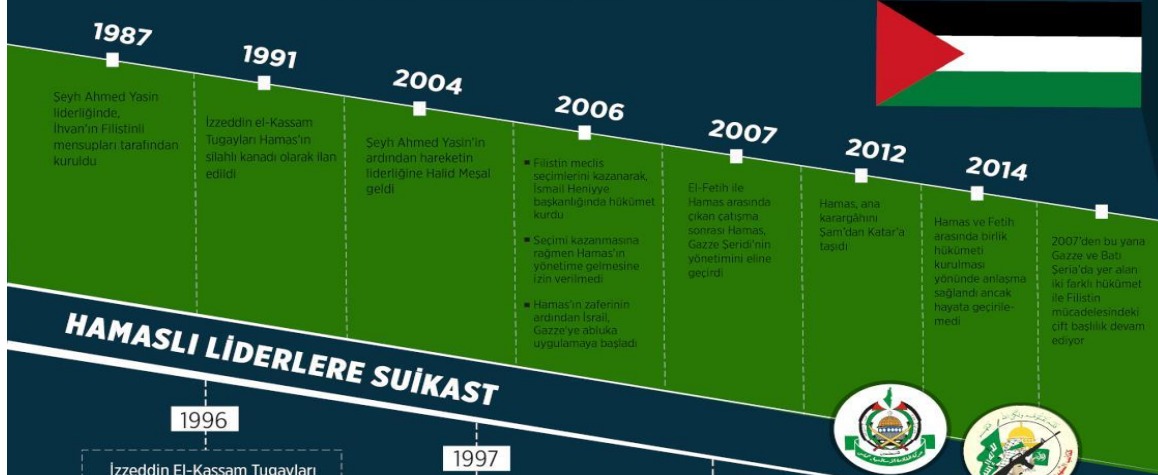

Yahudi Yerleşimciler
413.400

FİLİSTİN'DEKİ İSLAMİ DİRENİŞİN ADI: "HAMAS"

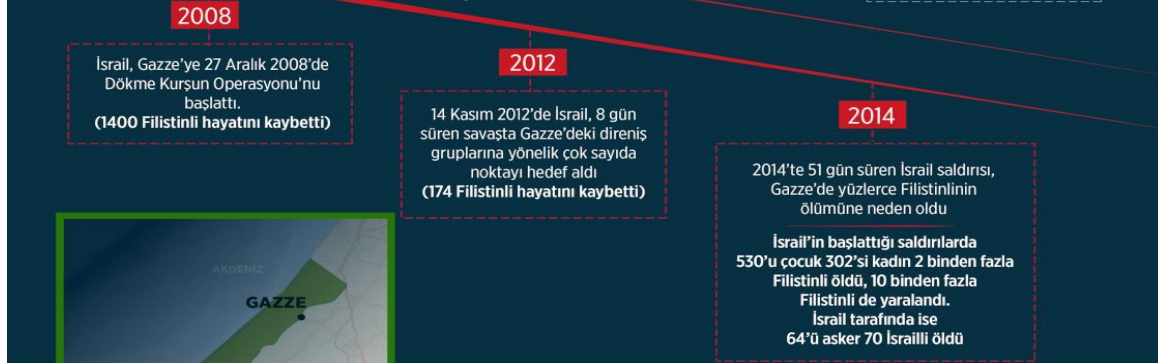
Hamis kısa adıyla bilinen Filistin İslami Direniş Hareketi, İsrail işgaline karşı silahlı ve siyasi mücadele veren en büyük İslami hareket konumunda

HAMASLI LİDERLERE SUİKAST

GAZZE'YE 3 BÜYÜK SALDIRI

FİLİSTİN'DE ZORLU YAŞAM KOŞULLARI

Filistin İstatistik Kurumu, nüfus, konutların koşulları ve güvenilir içme suyuna erişim oranlarının istatistiklerini içeren bir rapor yayınladı. Rapora göre her üç kişiden birinin sağlıklı içme suyuna erişimi yok.

4 milyon 781 bin
2017'de Filistin nüfusu

Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı'nın (UNCTAD) geçen yıl yayımladığı raporda ise, Gazze'nin 2020 yılında başta su ve elektrik olmak üzere içinde bulunduğu krizler nedeniyle insan yaşamı için elverişli bir yer olmayacağı kaydedilmişti.

TRTHABER

Kaynak: Filistin İstatistik Kurumu

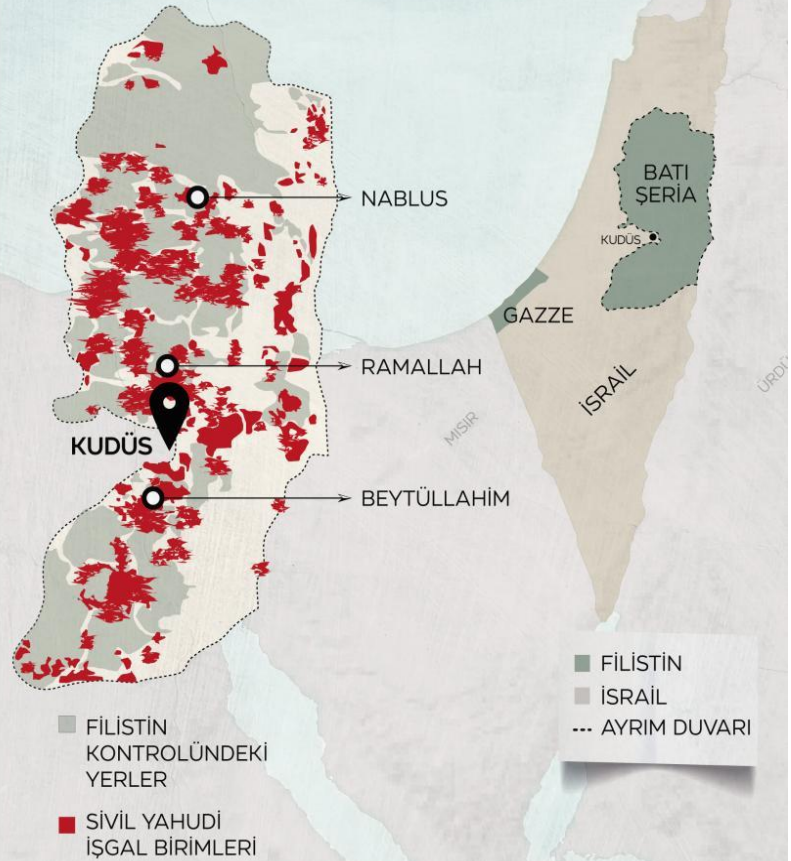

FİLİSTİN TOPRAKLARINDA 56 YILDIR SÜREN GASP VE ŞİDDETİN ADI SİVİL YAHUDİ İŞGAL BİRİMLERİ

Batı Şeria'da Filistinlilerin yıllardır maruz kaldığı saldırıların ve sivil Yahudi işgalci şiddetinin son günlerde daha da artmasıyla **AB ve ABD'nin de bu saldırıları "terör" olarak tanımlamaya başlaması konuyu yeniden gündeme taşıdı.**

İşgal altındaki Batı Şeria ve Doğu Kudüs'te inşa edilen sivil Yahudi işgal birimleri, **1967 sınırlarında bir Filistin devletinin de kurulmasını imkansız hale getiriyor.**

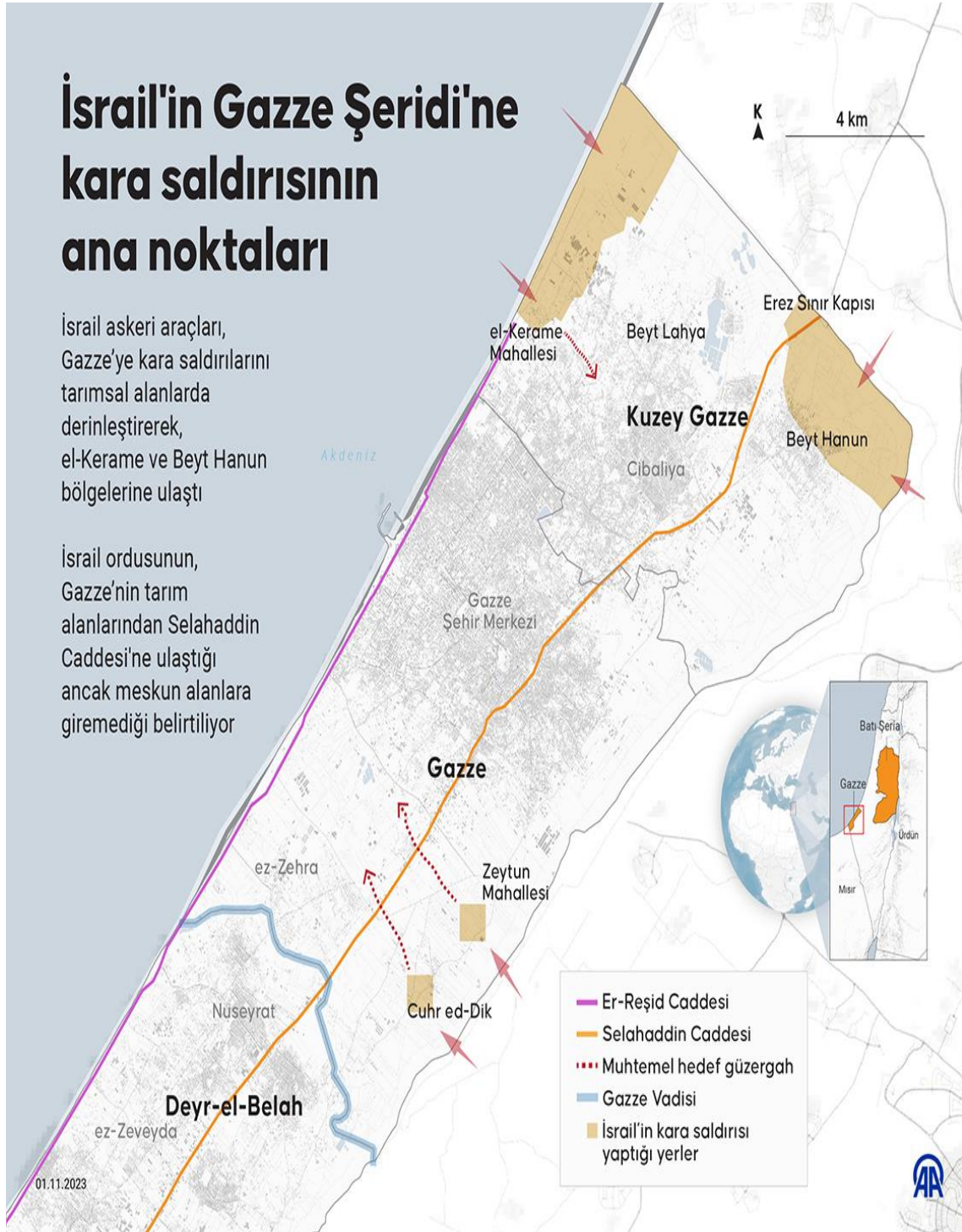
TRT HABER

Kaynak: Anadolu Ajansı

İsrail'in Gazze Şeridi'ne kara saldırısının ana noktaları

İsrail askeri araçları,
Gazze'ye kara saldırılarını
tarımsal alanlarda
derinleştirerek,
el-Kerame ve Beyt Hanun
bölgelerine ulaştı

İsrail ordusunun,
Gazze'nin tarım
alanlarından Selahaddin
Caddesi'ne ulaştığı
ancak meskun alanlara
giremediği belirtiliyor

İsrail ordusu Gazze kentindeki işgalini genişletmeye çalışıyor

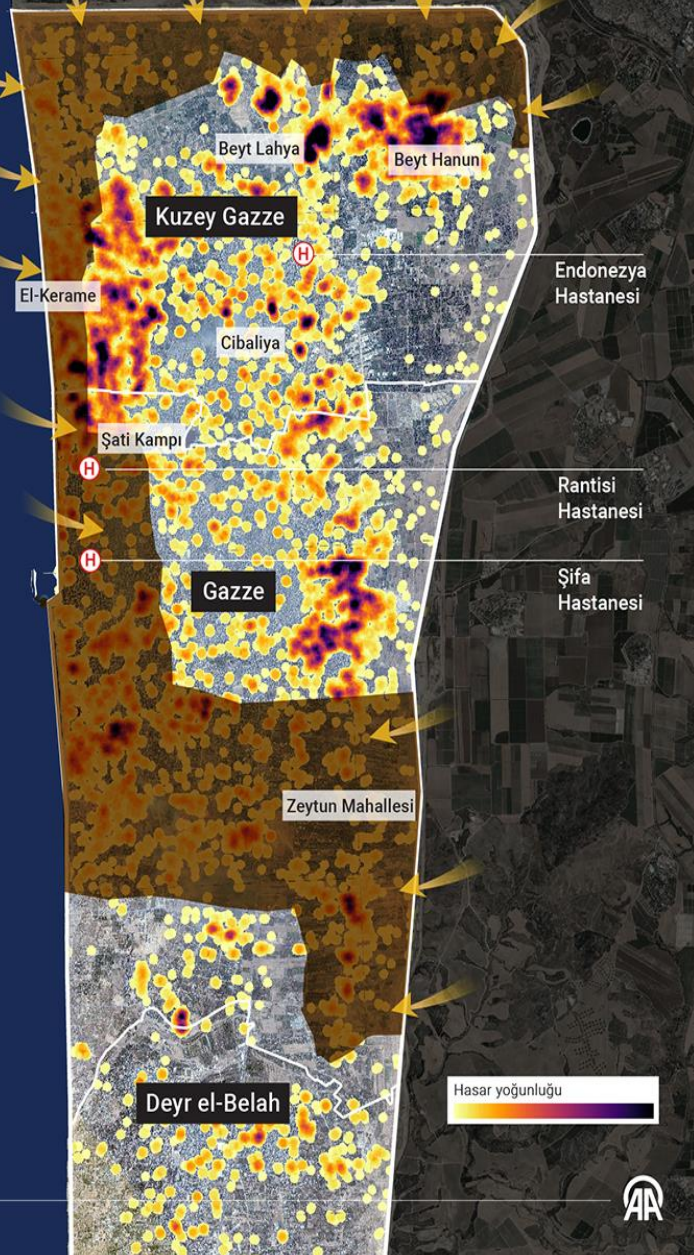
İSRAİLİN GAZZE'YE YÖNELİK SALDIRILARI 43. GÜNÜNDE

İsrail güçleri, işgalini genişletmeye çalıştığı Gazze'deki Şifa Hastanesi'nin yaklaşık 3 kilometre doğusuna doğru ilerledi, es-Sabra mahallesi ile Gazze'nin güneydoğusundaki ez-Zeytun mahallesinin batı girişine ulaştı

İsrail'in karadan saldırdığı alanlar

18.11.2023

İsrail'in Gazze Şeridi'ne düzenlediği saldırılarda ölenlerin sayısı 12 bini geçti

İsrail ordusunun Gazze Şeridi'ne 7 Ekim'den bu yana düzenlediği saldırılarda ölenlerin sayısı 5 bini çocuk, 3 bin 300'ü kadın olmak üzere 12 bini aştı

Yaralı sayısı
30.000

Saldırılarda 200 sağlık görevlisi ve 51 gazeteci öldürüldü; 25 hastane ve 52 sağlık merkezi hizmet dışı kaldı

1.800'ü enkaz altında çocuk olmak üzere 3.750 kişi hakkında kayıp bildirimi yapıldı

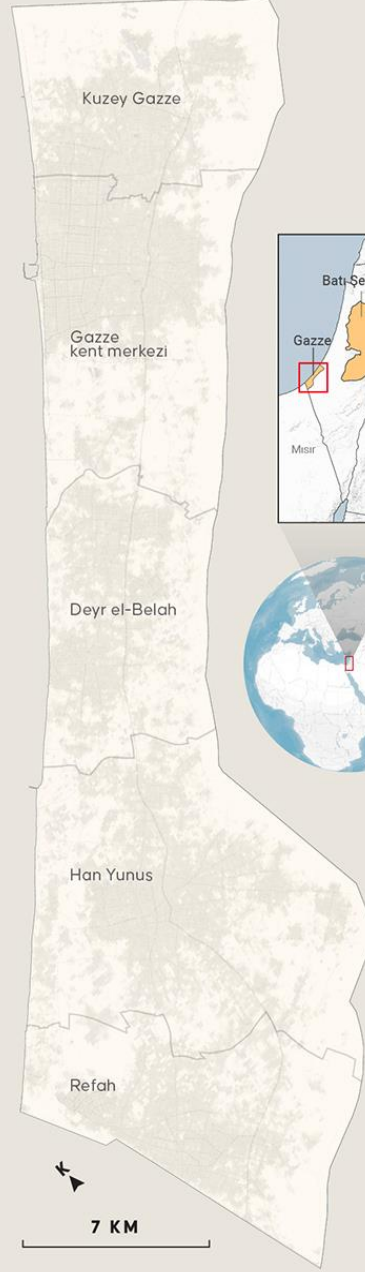
Hayatını kaybeden kişi sayısı

12.000

5.000'i
çocuk

3.300'ü
kadın

İsrail'in Gazze'ye düzenlediği saldırılarda tamamen yıkılan konut 42 bin oldu

İsrail, 7 Ekim'den bu yana Gazze Şeridi'ne yoğun şekilde düzenlediği hava saldırılarında evler, kamu tesisleri, okullar ve hastaneler gibi sivilere yönelik yerleri hedef aldı

7 EKİM'DEN BU YANA

TAMAMEN YIKILAN BİNALAR

- **42 BİN KONUT**
- **95 HÜKÜMET TESİSİ**
- **72 CAMİ**

HASAR GÖREN BİNALAR

- **223 BİN KONUT**
- **255 OKUL**
63'ü hizmet dışı kaldı
- **156 CAMİ**
- **25 HASTANE**
hizmet dışı kaldı
- **3 KİLİSE**

GAZZE ŞERİDİ

MISIR

5 km

Netivot

7 Ekim öncesi Gazze'deki sivil kurum ve binalar

- Hastane
- Mülteci kampı
- Üniversite
- Okul
- Cami
- Kilise
- Sınır kapısı
- Yerleşim yeri

Gazze'de saatte 5 çocuk öldürülürken 7 bebek bombalamalar arasında dünyaya gözlerini açıyor

İsrail'in 7 Ekim'den bu yana Gazze Şeridi'ne yönelik saldırıları şiddetlenerek devam ederken tepkilere rağmen hastanelere de saldırıları sürüyor

İsrail saldırılarında 7 Ekim-15 Kasım tarihlerinde Gazze Şeridi'nde

11.500

kişi hayatını kaybetti

4.710'u
çocuk

3.160'ı
kadın

18

İsrail saldırıları sonucunda Gazze'deki **35 hastaneden 18'i çalışamaz hale geldi**

İsrail'in hastaneleri hedef alması **pek çok bebeğin, çocuğun ve yaralının ölümüne** neden oluyor

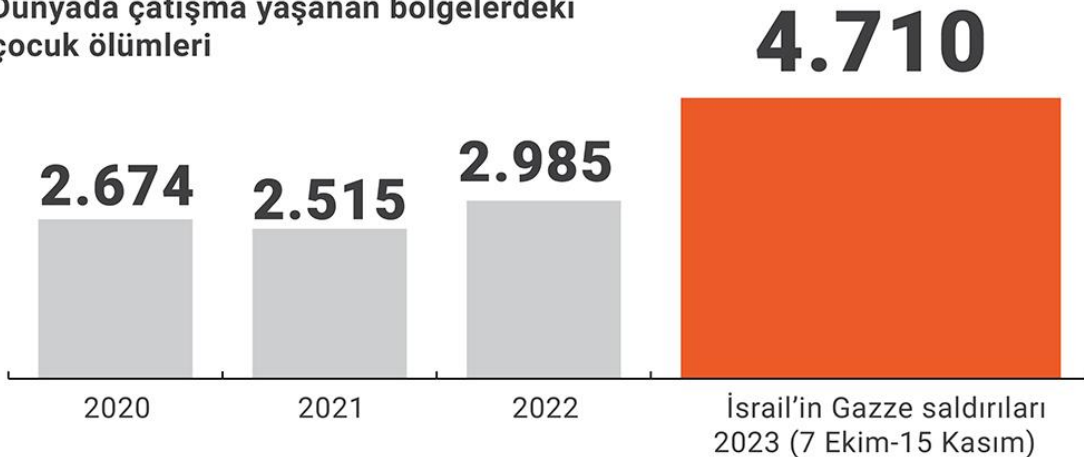

Gazze'de ortalama **saatte 7 bebek** dünyaya geliyor

Her **10 dakikada bir çocuk** öldürülüyor

Dünyada çatışma yaşanan bölgelerdeki çocuk ölümleri

FİLİSTİN'DE SAĞLIK SİSTEMİ HEDEFTE

İsrail, 7 Ekim'den bu yana Gazze ve Batı Şeria'da 136 sağlık tesisini vurdu. İlaç stoğu bitmek üzere, yaralılara narkozsuz müdahale ediliyor.

Sağlık tesislerine saldırılarda;

 475 kişi öldürüldü.

 59 Gazze Şeridi'nde

 16 sağlık çalışanı görev başında öldürüldü.

 342 kişi yaralandı.

 28 sağlık çalışanı görev başında yaralandı.

 23 ambulans hasar gördü.

 26 sağlık tesisi etkilendi.

 3 bin 500 kişi enfeksiyon ve salgın nedeniyle risk altında.

 Kişi başına düşen su miktarı günlük **3 litre**

Tel Aviv

Batı Şeria

Kudüs

Gazze

İSRAİL

 77 Doğu Kudüs'te

Sağlık tesislerine saldırılarda;

 2 kişi öldürüldü.

 12 sağlık çalışanı görev başında yaralandı.

 61 ambulans hasar gördü.

TRT HABER

Kaynak: Dünya Sağlık Örgütü

GAZZE'NİN EN BÜYÜK HASTANESİ

ŞİFA

İsrail askerleri, yaklaşık 2 bin 500 kişinin sığındığı Şifa Hastanesi'ne baskın düzenledi. Binalar arandı, koridora çıkanlara ateş açıldı.

TRT HABER

Kaynak: Maxar, al-Shifa Hospital Staff

1. Ana Giriş

2. Özel Cerrahi ve Yoğun Bakım Ünitesi

3. Acil Servis, Genel Cerrahi ve Ortopedi

4. Ayakta Tedavi, İdare ve Kan Bankası

5. Dahiliye ve Diyaliz

6. Doğumhane

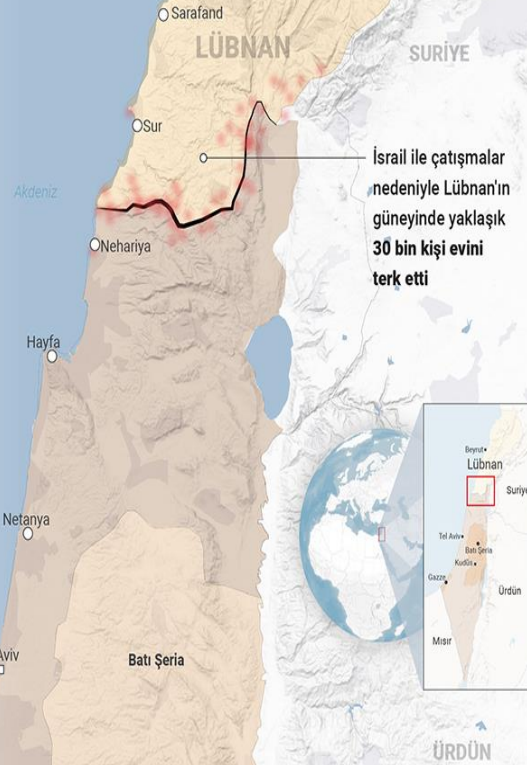
İsrail ordusu ile Hizbullah arasındaki çatışmalar bir ayı geride bıraktı

Lübnan'daki Hizbullah ile İsrail ordusu arasında tam anlamıyla bir savaş çıkmasa da kontrollü şekilde devam eden çatışmalar bir ayı geride bıraktı

- İran destekli Hizbullah, İsrail'in Gazze'ye yönelik saldırısında tarafsız olmadıklarını, **Filistin direniş gruplarını destekleyeceklerini duyurdu**
- Hizbullah ile İsrail ordusu arasında sınırdaki 8 Ekim'den bu yana **çatışmalar devam ediyor**
- İsrail'in beyaz fosfor bombaları ile düzenlediği saldırıda Lübnan'da **40 bin zeytin ağacı ve 462 hektarlık tarım-ormanlık alan yandı**
- Uluslararası Af Örgütü, **İsrail'in 16 Ekim'de Lübnan'a karşı fosfor bombası kullandığını bulgularla kanıtladı**
- **Lübnan hükümeti**, sınır ihlalleri, saldırı ve fosfor bombası gibi suçlamalardan dolayı **İsrail'i BMGK'ya şikayet etme kararı aldı**

Çatışmalarda şu ana kadar yaşanan kayıp

Hizbullah	İsrail
63 Mensup	4 Asker
14 Sivil	2 Sivil

İsrail ile çatışmalar nedeniyle Lübnan'ın güneyinde yaklaşık **30 bin kişi evini terk etti**

İsrail, Gazze Şeridi'ne saldırılarıyla birlikte Batı Şeria'da da şiddeti artırıyor

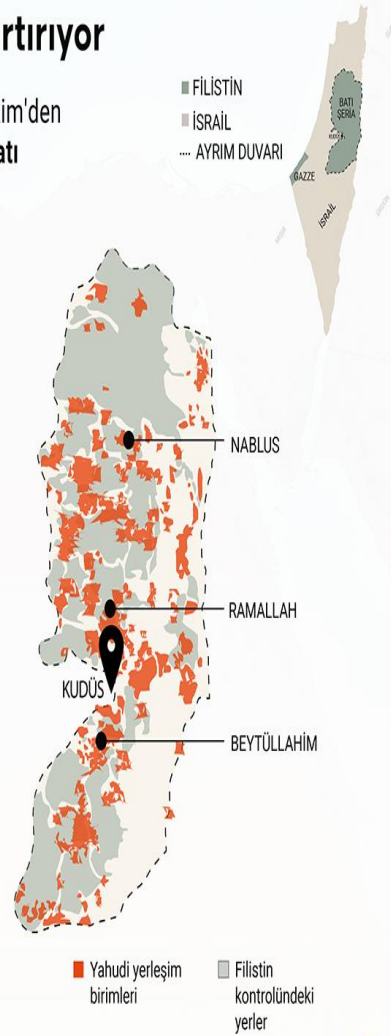
İsrail güçleri ve Yahudi yerleşimciler, 7 Ekim'den bu yana işgal altındaki Doğu Kudüs ve Batı Şeria'da 188 Filistinliyi öldürdü

7 Ekim'den bu yana İsrail güçleri

- 179 Filistinliyi öldürdü
- 2 bin 500 kişiyi yaraladı
- 2 bin 520 Filistinliyi gözaltına aldı
- Düzenlediği baskınlarda altyapıya büyük zarar verdi

Yahudi yerleşimciler

- 400'den fazla saldırı düzenledi
- 9 Filistinliyi öldürdü
- 149 aileden toplam 874 kişiyi zorla yerinden etti

LİDERLERİN İKİ YÜZÜ

Çoğu lider Ukrayna'da sivillerin öldürülmesine karşı çıkarken, Filistin'e gelince aynı desteği gösteremedi. İşte liderlerin çifte standardını gösteren sözler.

	 RUSYA-UKRAYNA SAVAŞI	 FİLİSTİN-İSRAİL SAVAŞI
 Joe Biden ABD Başkanı	6 Nisan 2022 Siviller katledildi. Burada yaşananlar savaş suçundan daha aşağı bir şey değildir.	25 Ekim 2023 Masumların öldürüldüğüne eminim. Bu, savaş açmanın bedeli. Filistinlilerin kullandığı rakamlara güvenmiyorum.
 Rishi Sunak İngiltere Başbakanı	19 Kasım 2022 Ukraynalı sivilleri korumaya yardımcı olmak için 50 milyon sterlinlik yeni hava savunma paketi imzaladım.	19 Ekim 2023 İsrail'in sivillerin zarar görmemesi için adımlar attığını biliyorum. Dayanışma içinde olmaya devam edeceğiz ve sizin kazanmanızı istiyoruz.

TRT HABER

İSRAİL, GAZZELİLERİ SİNA YARIMADASI'NA MI SÜRMEK İSTİYOR?

İsrail'in Gazze'yi boşaltma çabaları, 1950'lerden itibaren süregelen "Sina Yarımadası" tartışmalarını alevlendirdi.

TRT HABER

ULUSLARARASI HUKUKA GÖRE SAVAŞTA HANGİ YERLER KORUNUYOR?

HASTANELER

**SAĞLIK
MERKEZLERİ**

ÜNİVERSİTELER

OKULLAR

SIĞINAKLAR

VURULMAMASI GEREKENLER

SİVİLLER

YARALILAR

HASTALAR

ESİRLER

**SİVİL
ÇALIŞANLAR**

TRT HABER

AHISKA TÜRKLERİNİN

ANA VATANLARINDAN SÜRÜLMESİNİN 79. YILI

Sovyetler Birliği döneminde topraklarından kopararak Orta Asya'nın farklı noktalarına sürülen, şu anda dünyanın değişik bölgelerinde yaşayan Ahıskalı Türklerin vatan özlemi on yıllardır devam ediyor

• Ardahan'a 15 kilometre uzaklıkta bulunan Ahıska, 1829'a kadar Osmanlı İmparatorluğu'na bağlı kaldı

• 1828-1829 Osmanlı-Rus Savaşı'nın ardından Çarlık Rusya'sının hakimiyetine girdi

• 1. Dünya Savaşı'ndan sonra Sovyetler Birliği sınırları içinde kalan Gürcistan'a bağlandı

• Ahıska'daki Türk ve Müslümanlar, 14 Kasım'da bölgeye olası savaşın şıçraması gerekçe gösterilerek birkaç saat içinde Kazakistan, Kırgızistan ve Özbekistan'a sürüldü

• Tüm eşyaları geride kalan Ahıskalıların trenlerdeki zorlu yolculuğu bir aydan fazla sürdü

14 KASIM 1944 AHISKA SÜRGÜNÜ

Yaklaşık 17 bin Ahıska Türkü açlık, soğuk ve hastalık nedenleriyle yolculuk sırasında hayatını kaybetti

SÜRGÜN ÖNCESİ

Ahıska'ya bağlı 200 civarındaki köyde, 86 bin ila 116 bin Türk ve Müslümanın yaşadığı biliniyor

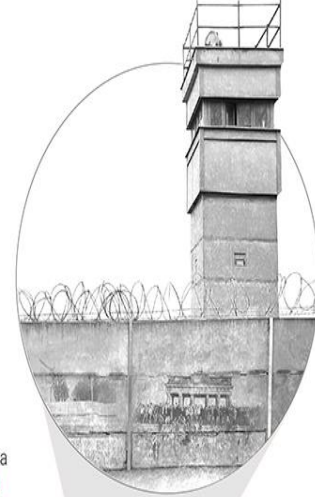
Soğuk Savaş'ın sembolü Berlin Duvarı

1961'de örülmeye başlanan Berlin Duvarı, 9 Kasım 1989'da yıkılmasına karşın "Utanç Duvarı" olarak anılmaya devam ederken, Soğuk Savaş'ın da sembolü oldu

Duvara 186 gözeteleme kulesi yerleştirildi, **Doğu ve Batı Berlin** arasında 8 sınır kapısı kuruldu

Batı Almanya'ya ulaşmaya çalışan **138 kişi hayatını kaybetti** fakat duvarın yıkıldığı 9 Kasım 1989'a kadar 5.075 kişi engeli aşip Batı'ya kaçmayı başardı

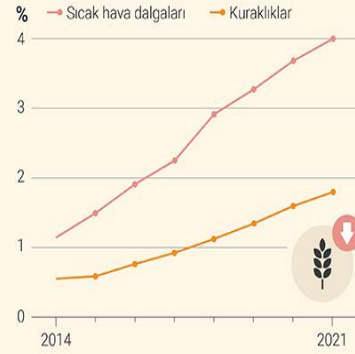
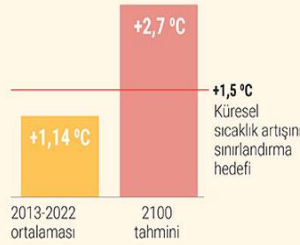
1945	1949	1949-1961	1961	1989	1990
II. Dünya Savaşı sonunda Almanya; ABD, Fransa, İngiltere ve Sovyetler Birliği tarafından 4'e bölündü	Federal Almanya Cumhuriyeti (Batı Almanya) kuruldu SSCB yönetimi altında da Demokratik Almanya Cumhuriyeti (DDR) kuruldu	DDR'de gelişim sağlanamayınca, özellikle genç ve eğitilmiş yaklaşık 3 milyon kişi, Batı Almanya'ya göç etti	Doğu Almanya, kaçışları önlemek için 3,6 metre yüksekliğinde duvar ördü Duvar, Berlin kentini de 2'ye böldü. Kentin çevresinde yaklaşık 156 kilometre uzunluğunda duvar ördü	Doğu Almanya'da halk, rejime karşı sokağa çıktı 9 Kasım'da Berlin duvarı yıkıldı. Duvarın yıkılışı Soğuk Savaş'ın da sonu oldu	İki Almanya 3 Ekim'de resmi olarak birleşti

Küresel ısınmanın insan sağlığı üzerindeki etkileri tehlikeli boyutlarda

Küresel sıcaklık artışının 2050'ye kadar devam etmesi halinde dünyada sıcaklığa bağlı ölümlerin 4,7 kat artma riski bulunuyor

Küresel sıcaklığın sanayi öncesi dönemdeki seviyesine kıyasla 2100'e kadar 2,7 derece artma riski bulunuyor

Sıcak hava dalgaları ve kuraklıklar nedeniyle, 2021'de 122 ülkede 127 milyon daha fazla insan orta ila şiddetli gıda güvensizliği yaşadı

65 yaş üstü kişilerde sıcaklığa bağlı ölümler, 2013-2022 döneminde 1991-2000 yıllarına kıyasla yüzde 85 yükseldi

İklim değişikliği nedeniyle sıcaklıklar **değişmemiş olsaydı, artışın %38** seviyesinde olacağı tahmin ediliyor

Dünyada yüksek sıcaklık nedeniyle 2022'de 490 milyar potansiyel işgücü saati kaybı yaşandı

Kişi başına düşen işgücü kaybı 143 saat oldu

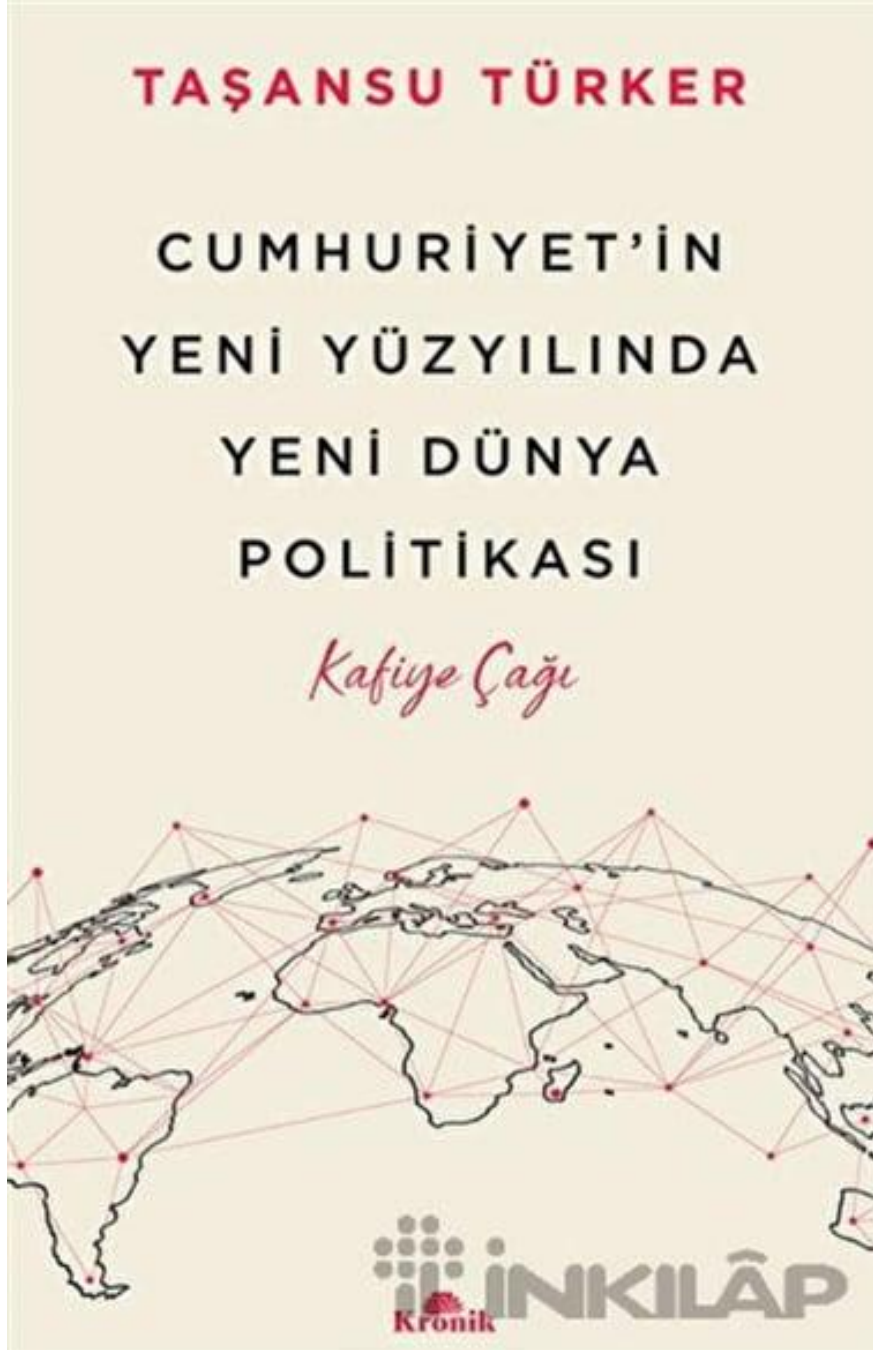
Denizlerdeki ısınma nedeniyle, hastalık ve ölüme yol açan **Vibrio** bakterilerinin yayılması için uygun kıyı şeridi alanı 1982'den beri her yıl 329 kilometre arttı

1,4 milyar insan ishalleri, yaralanmalar ve sepsis riski yaşadı

KİTAP ÖNERİSİ

KAFİYE ÇAĞI

“Kitabın adındaki ‘Kafiye Çağı,’ Mark Twain’den gelen muzipçe bir ifade ve ‘Tarih tekerrürdür,’ sözüne karşılık olarak kullanılmış. Tarihi olaylar ve müesseseler arasında zamanları aşan bir uyum söz konusudur. Bu tekerrürden çok, uzun bir baladdaki kafiye’nin uyumlu bir şekilde kullanılmasıdır.

İnsan olarak etrafımızda neler olup bittiğini anlamak için dünyayı tanımamız ve bilmemiz gerekir. Taşansu Türker de çevremizde olup bitenleri ve dünyanın ne tarafa doğru gittiğini tarihsel arka planlarıyla inceleyerek başarıyla yorumluyor.” – Prof. Dr. İlber Ortaylı

Tarihin oldukça hızlı aktığı bu dönemde yalnızca uluslararası politika değil, aynı zamanda günlük hayatımızın pek çok dinamiği de süratli şekilde değişiyor. Bu değişim de hayatın her alanına yeni bilinmezlikler getiriyor ve hatta günümüzü hakikat kavramının sorgulandığı ve bunu derinden hissettiğimiz bir dönem haline dönüştürüyor. Öyle ki bilinmezlik ve kaygı kelimeleri artık zihinlerimizde önemli bir yer tutuyor.

Mekteb-i Mülkiye’nin Karşılaştırmalı Siyaset Anabilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Taşansu Türker, dünyanın içinden geçtiği bu belirsizlik ve bilinmezlik çağını dünya politikası perspektifi ile ekonomiden siyasete, çalışma ilişkilerinden kültüre ve dillerden coğrafyaya dek uzanan geniş bir yelpaze içinde, tarihsel bir perspektifle sunuyor.

Cumhuriyet’in Yeni Yüzyılında Yeni Dünya Politikası: Kafiye Çağı, sadece uluslararası ilişkiler, dış politika ve siyasî tarih okumak isteyenler için değil, aynı zamanda içinde yaşadığımız dünyayı genel bir perspektifle anlamak isteyen herkes için bir başvuru kitabı.

Cumhuriyetimizin 100. yılında yakın tarihin önemli olayları üzerinden bugünü anlamamızı ve yarını görmemizi kolaylaştıran elinizdeki bu kitap, dünyanın pek çok noktasına uzanan ve esasen birbiriyle bağlantılı siyasal, ekonomik, sosyal, kültürel ve tarihsel hadiseleri soğukkanlılıkla ve edebi bir üslupla aktararak hepimize bütünlüklü bir dünya anlayışı sunuyor.